

Є. Є. Дмитрієв, аспірант
ДВНЗ “Українська академія банківської справи НБУ”

ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В ПРОЦЕСІ ПІДВИЩЕННЯ ЇЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

Процеси, що відбуваються у світовій економічній системі, ставлять перед національними економіками нові виклики. Оскільки економічні кризи перемістилися з реального сектора економіки до фінансової сфери, ефективна протидія потенційним викликам та загрозам можлива лише за умови розвиненості та конкурентоспроможності національної фінансової системи.

Необхідною умовою досягнення зазначеного стану є забезпечення фінансової безпеки всіх підсистем фінансової системи. Під фінансовою безпекою в нормативних актах України мають на увазі такий стан бюджетної, грошово-кредитної, банківської, валютної системи та фінансових ринків, який характеризується збалансованістю, стійкістю до внутрішніх і зовнішніх негативних загроз, здатністю забезпечити ефективно функціонування національної економічної системи та економічне зростання.

На сучасному етапі одне з провідних місць займає банківська підсистема фінансової системи. Оскільки саме банківська система забезпечує поточні трансакції між основними економічними агентами, акумулює їх заощадження і сприяє інвестиційній активності. Отже, забезпечення фінансової безпеки банківського сектора – необхідна умова для розвитку фінансової системи країни в цілому. Під безпекою банківської системи зазвичай розуміють стан банківської системи, за якого забезпечуються умови для її стабільного й ефективного функціонування, максимізації прибутку та оптимального використання її ресурсів для соціально-економічного розвитку країни.

Підхід до оцінки безпеки банківської системи повинен задовольняти такі вимоги: по-перше, повинна аналізуватися, з одного боку, можливість протидії банківським кризам, а з іншого – можливість розвитку; по-друге, оцінка безпеки банківської системи повинна корелюватись зі станом розвитку всієї економіки; по-третє, дозволяти здійснювати регулярний моніторинг стану безпеки за допомогою системи індикаторів.

Таким чином, враховуючи наведені вище вимоги, можливе використання трьох підходів до оцінки фінансової безпеки банківської системи:

1) дуалістичний підхід, в основі якого лежить аналіз антикризового потенціалу та потенціалу зростання, при цьому підході аналізуються ризики та потенційні можливості банківського сектора, розглядається

його антикризовий, фінансовий потенціал та потенціал зростання. Антикризовий потенціал характеризується наявністю ресурсів (внутрішніх та зовнішніх резервів) для нівелювання ризиків та загроз. Фінансовий потенціал – містить у собі всі фінансові ресурси, які може мобілізувати кредитна організація в цілях протидії кризовим явищам;

2) системно-цільовий, при якому безпека розглядається як багатоврівнева система, що орієнтована на досягнення кінцевого результату – підвищення рівня соціально-економічного розвитку країни;

3) індикативний – базується на оцінці рівня та динаміки показників фінансової безпеки банківської системи. В Україні створена система індикаторів фінансової безпеки банківської системи, яка містить у собі показники, що аналізують, структуру кредитного портфеля банку, процентні ставки та структуру банківського капіталу.

Таким чином, забезпечення фінансової безпеки банківської системи – необхідна умова посилення її конкурентоспроможності, а отже, і розвитку всієї національної фінансової та економічної системи.

С. В. Дубовик, аспірант

ДВНЗ “Українська академія банківської справи НБУ”

ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ СУТНОСТІ КАТЕГОРІЙ “ІНВЕСТИЦІЙНА БАНКІВСЬКА ПОСЛУГА” ТА “ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНКІВСЬКИЙ ПРОДУКТ”

Складність науково-методичного обґрунтування категорії “інвестиційна банківська послуга” полягає в комплексному характері її формотворення. Це зумовлено насамперед її спорідненістю з такими дефініціями, як “банківська послуга”, “інвестиційна послуга” та “банківський продукт”.

Інвестиційний банківський продукт являє собою матеріалізацію окремої банківської операції у сфері інвестування, що є безпосередньою передумовою її реалізації на фінансовому ринку. Формою такого втілення є конкретний документ (інструкція, фінансовий інструмент, розроблений під конкретного клієнта та ін.), що підтверджує юридичні права сторін купівлі-продажу.

Більшість авторів надає категорії “банківська послуга” більш абстрактного значення порівняно з банківським продуктом, який виступає тут конкретним її втіленням. Зокрема, банківський продукт визначається як спосіб, засіб надання послуги клієнту банку, регламент взаємодії службовців банку з клієнтом при наданні послуги, комплекс взаємопов’язаних організаційних, інформаційних, фінансових та юридичних заходів, об’єднаних єдиною технологією обслуговування клієнта.